

**UCHWAŁA NR XLIX/339/2022
RADY MIEJSKIEJ W ŁOCHOWIE**

z dnia 30 marca 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Łochów na lata 2022-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559 ze zm.), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.) oraz art. 10 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 ze zm.) Rada Miejska w Łochowie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Łochów na lata 2022-2025, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Źródłem finansowania zadań niniejszego programu są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

§ 3. Zadania określone w załączniku będą realizowane od dnia wejścia w życie niniejszej uchwały do 31 grudnia 2025 roku.

§ 4. Traci moc Uchwała Nr XLVI/317/2021 z dnia 29 grudnia 2021 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Łochów na rok 2022.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Łochowa.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Łochowie

Sławomir Piotr Ryszawa

Załącznik do Uchwały Nr XLIX/339/2022 Rady Miejskiej w Łochowie
z dnia 30 marca 2022 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE ŁOCHÓW NA LATA 2022-2025**



SPIS TREŚCI:

I. WPROWADZENIE	3
II. PODSTAWY PRAWNE.....	4
III. ADRESACI PROGRAMU	5
IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY LOKALNYCH ZAGROŻEŃ WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY ŁOCHÓW.....	6
V. GŁÓWNE KIERUNKI I STRATEGIA DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ W PROFILAKTYCE I ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII	10
VI. MONITORING I EWALUACJA	16
VII. REALIZATORZY PROGRAMU	16
VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ORAZ NAKŁADY FINANSOWE.....	16
IX. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	17

I. WPROWADZENIE

Spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju bardzo duże znaczenie mają problemy związane z nadużywaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, a także uzależnień behawioralnych powstałych w związku z rozwojem technologii oraz kultury konsumpcjonizmu. Spożywanie alkoholu i innych substancji psychoaktywnych ma istotny wpływ na zdrowie psychiczne i fizyczne zarówno jednostek, jak również ich rodzin, zaś jego konsekwencje odnoszą się nie tylko do osób pijących szkodliwie, ale oddziałują na całą populację. Oprócz szkód zdrowotnych i psychicznych nadużywania alkoholu wymienić można również szkody społeczne, tj. przemoc w rodzinie, zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe. Należy tu również wspomnieć o szkodach ekonomicznych, jakie z tego tytułu ponosi budżet państwa. Według szacunków Światowej Organizacji Zdrowia WHO wynoszą one 1,3%- 3% PKB.

Nową grupą uzależnień są uzależnienia behawioralne (czynnościowe) powodujące zespół objawów związanych z utrwalonym, wielokrotnym powtarzaniem określonej czynności (lub grupy czynności) w celu uzyskania takich stanów emocjonalnych jak przyjemność, euforia, ulga, uczucie zaspokojenia. Do uzależnień behawioralnych można zaliczyć patologiczny hazard, uzależnienia od komputera/sieci internetowej, pracoholizm, zakupoholizm, uzależnienie od seksu/pornografii, uzależnienie od ćwiczeń fizycznych, uzależnienie od telefonu komórkowego, kompulsywne objadanie się. Wraz z rozwojem technologii i stylu życia jakim jest konsumpcjonizm uzależnienia behawioralne stanowią coraz większy problem społeczny.

Z uwagi na powyższe, działania w zakresie podejmowania i rozwiązywania problemów uzależnień powinny być przedmiotem szczególnego zainteresowania organów administracji rządowej i samorządowej. Rozwiązywanie problemu uzależnień wymaga podejścia interdyscyplinarnego, a wszystkie podejmowane działania powinny być systematycznie i konsekwentnie wdrażane i mieć charakter długofalowy. Do działań tych w szczególności należy:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Przygotowany Gminny Program przedstawia lokalną strategię zarówno w zakresie profilaktyki, jak i redukcji szkód zdrowotnych i społecznych, będących efektem nadużywania alkoholu, używania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych w społeczności lokalnej. Został on dostosowany do specyfiki problemów w Gminie Łochów w oparciu o diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych przeprowadzoną w III kwartale 2021 roku. Zadania w obszarze uzależnień oraz integracji społecznej osób uzależnionych uwzględniają cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia 2021-2025 (NPZ 2021-2025)¹. W programie zostały również uwzględnione rekomendacje i priorytety dotyczące realizowania i finansowania gminnych programów wskazane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

II. PODSTAWY PRAWNE

Podstawę prawną przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Łochów stanowi:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119, ze zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 ze zm.)

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 Dz.U. 2021 poz. 642.

3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249),
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 447),
6. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1956 ze zm.),
7. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 ze zm.),
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r., poz. 642).

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Gminnego Programu są mieszkańcy gminy Łochów, tj.: dzieci, młodzież i ich rodziny, dorośli – w tym seniorzy, jak również kadra pedagogiczna szkół, wychowawcy, pedagodzy oraz psychologowie szkolni. Program swoim zasięgiem obejmuje również organizacje pozarządowe, a także lokalne instytucje działające na rzecz rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami.

Działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej kierowane są głównie do całych grup, w szczególności dzieci i młodzieży nie zważając na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych ze stosowaniem substancji psychoaktywnych oraz dotyczących uzależnień behawioralnych. Działania uprzedzające dotyczące profilaktyki selektywnej skierowane są do jednostek bądź grup zwiększonego ryzyka, które z uwagi na sytuację społeczną, środowiskową, rodzinną narażone są na niebezpieczeństwo wystąpienia problemów związanych z uzależnieniem. Jeżeli zaś chodzi o działania powstrzymujące z zakresu profilaktyki wskazującej skierowane są do jednostek lub grup, które wykazują już symptomy związane z uzależnieniem.

Ponadto program skierowany jest również do osób pijących alkohol oraz spożywających substancje psychoaktywne w sposób szkodliwy i ryzykowny, jak również do osób utrzymujących abstynencję i współuzależnionych rodzin i bliskich.

IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY LOKALNYCH ZAGROŻEŃ WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY ŁOCHÓW

Dla potrzeb opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 w gminie Łochów w trzecim kwartale 2021 roku przeprowadzono „Diagnozę problemów społecznych dla gminy Łochów”. Diagnoza i analiza problemów społecznych jest podstawą opracowania celów głównych, szczegółowych i konkretnych zadań Programu.

Badania swoim zakresem obejmowały podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, jak również problemów związanych z uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzecią, uzależnieniem od Internetu, komputera a także postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w gminie wśród trzech grup reprezentujących lokalne środowiska tj.:

- a) dorośli mieszkańcy,
- b) dzieci i młodzież szkolna,
- c) sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

Uzupełnieniem danych uzyskanych w badaniach są dane jakościowe, które są wynikiem przeprowadzonych rozmów oraz zgłaszanych problemów przez nauczycieli, pedagogów oraz dyrektorów szkół, członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także innych osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Z przeprowadzonych badań, o których mowa powyżej wynika, iż wg opinii dorosłych badanych mieszkańców gminy Łochów do najpoważniejszych problemów społecznych należą: zanieczyszczenie środowiska (87%), pogorszenie sytuacji mieszkańców w wyniku pandemii Covid-19 (88%) oraz wykluczenie cyfrowe seniorów (85%).

Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu wydawałoby się, że mieszkańcy Gminy Łochów odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o **niskim poziomie ryzyka** - mieszkańcy gminy piją okazjnie, jednorazowo spożywając stosunkowo nieduże ilości alkoholu. **Badani łącznie deklarowali najczęściej, że spożywają jednorazowo 1-2 porcji alkoholu (70%)**. 17% osób zadeklarowało ilości rzędu 3 – 4 porcji. Łącznie **13% badanych przyznało, że wypija między 5 a 9 porcji alkoholu**.

Wydaje się wskazane przeprowadzenie wśród mieszkańców Gminy Łochów kampanii informacyjnej, mającej na celu zwrócenie uwagi na negatywne skutki palenia papierosów (**39% przyznaje się do regularnego palenia papierosów, a 25% do regularnego palenia e-papierosów**) oraz spożywania alkoholu na organizm człowieka oraz konsekwencje społeczne związane z jego nadmiernym i regularnym spożywaniem.

Warto przy tej okazji szeroko poinformować mieszkańców o miejscach, gdzie osoba uzależniona od alkoholu może uzyskać pomoc. Kształtowanie postaw mieszkańców powinno nie tylko wiązać się z oddziaływaniem na poziom ich wiedzy, ale także koncentrować się na dwóch pozostałych składnikach postaw, czyli przekonaniach oraz emocjach, które mają swoje odzwierciedlenie w motywacjach mieszkańców, sięgających po alkohol. Dlatego, należałoby wziąć pod uwagę możliwość zorganizowania szeregu darmowych spotkań otwartych, mających na celu kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych związanych z asertywnością, radzeniem sobie z negatywnymi emocjami, czy identyfikacją podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych oraz źródeł ich występowania.

W ankiecie brali również udział sprzedawcy alkoholu. Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż **sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim.** W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol **96%** badanych deklaruje, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek. **W opinii 70% badanych sprzedawców próba zakupu przez niepełnoletnich zdarza się najczęściej kilka razy w roku.** Jednak w zestawieniu tych wyników z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu gminy Łochów, zalecane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Znaczna liczba uczniów oceniła, że osobom poniżej 18 roku życia raczej bardzo łatwo jest kupić zarówno alkohol, (łącznie 59% uczniów klas ponadpodstawowych) jak i papierosy (łącznie 70% uczniów najstarszych klas i 31% uczniów klas 7-8 i aż 13% uczniów klas 4-6). Potwierdza to również przeprowadzone w sierpniu 2021 roku „Badanie dostępności napojów alkoholowych dla osób nieletnich – Zakup kontrolowany”. Kampania informacyjna może zatem obejmować szkolenie dla sprzedawców, jak również kontynuację akcji z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping i dystrybucję materiałów m.in. plakaty, naklejki do umieszczenia w punktach.

Biorąc pod uwagę wyniki ankiet dzieci i młodzieży szkolnej należy zwrócić szczególną uwagę na profilaktykę sięgania po alkohol przez uczniów – łącznie **inicjację alkoholową ma**

za sobą 11% uczniów klas 4-6, 18% uczniów klas 7-8 oraz 55% uczniów szkół ponadpodstawowych mieszczących się na terenie gminy Łochów.

Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas warsztatów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.

Dorośli badani respondenci deklarują, że w swoim środowisku nie mają osób przyjmujących substancje psychoaktywne i dopalacze. Niestety wynik tego badania pokazuje, jak duży problem stanowią substancje psychoaktywne w naszym społeczeństwie, jak utajonym są problemem. W przeciwieństwie do dorosłych mieszkańców uczniowie klas 7-8 zadeklarowali, iż kilka razy w życiu próbowali zażywania substancji psychoaktywnych. Niestety, 17% badanych uczniów, którzy deklarowali, że inicjację narkotykową mają już za sobą stwierdza, że bierze je codziennie lub prawie codziennie. Stąd też wniosek, iż powinny zostać podjęte działania nastawione na profilaktykę dotyczącą substancji psychoaktywnych. W przypadku używania substancji psychoaktywnych bardzo ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniu m.in. od leków uspokajających lub nasennych.

Według ankietowanych zjawisko przemocy w rodzinie w gminie Łochów nie jest zauważalne. W tym przypadku również można zauważyć, że badanie nie do końca przekłada się na realne problemy mieszkańców. Na potwierdzenie tego można wskazać, iż w 2021 roku wszczęto 38 procedur „Niebieskie Karty” (stan na 30 listopada 2021 r.).

Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że **w szkołach problem przemocy rówieśniczej jest zauważalny (SP 4-6 – 44%; SP 7-8 – 45%, SPP – 28%)**. Dyrektorzy placówek oświatowych powinni zwrócić szczególną uwagę na ten problem. Starsi i młodszy uczniowie w podobnym stopniu doświadczają przemocy fizycznej (SP 4-6 – 30%, SP 7-8 - 26%, SPP – 13%), co przemocy psychicznej (SP 4-6 – 17%, SP 7-8 - 25%, SPP – 24%). Otrzymane wyniki na temat jakości relacji rówieśniczych w badanych klasach mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą mieli okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na

przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy jako rozwiązania codziennych problemów.

Niepokojące są dane związane z subiektywnym oszacowaniem uzależnienia od komputerów lub Internetu w gminie. Łącznie 96% dorosłych mieszkańców uważa, że tego typu uzależnienie jest dość bardzo powszechne w środowisku lokalnym. W perspektywie wyników na temat funkcjonowania badanych uczniów w Internecie konieczna wydaje się szeroka edukacja z zakresu Cyberprzemocy oraz bezpiecznego korzystania z Internetu, czyli wspieranie świadomości prawnej uczniów, rozwijanie umiejętności ochrony przez niebezpiecznymi sytuacjami, czy poszerzanie wiedzy z zakresu ochrony własnych danych. Według badań ESPAD z 2019 roku analiza typowego dnia nauki szkolnej młodszej grupy badanej (15-16 lat) pokazuje najliczniejszą grupę badanych, która korzysta z mediów społecznościowych 2-3 godziny dziennie, (co stanowi 30,1% badanych), mniej osób, bo 20,2% poświęca na tą aktywność ok. 4-5 godzin. W przypadku typowego dnia weekendowego, dominują dwie podgrupy badanych: podgrupa korzystająca ponad 6 godzin dziennie oraz korzystająca ok. 2-3 godzin dziennie. Czas spędzany w Internecie nie jest wskaźnikiem świadczącym o uzależnieniu natomiast jest sygnałem ostrzegawczym wymagającym analizy i monitorowania ze strony rodziców. Inna kwestia to inicjacja internetowa. Badania wskazują, że młodszy uczniowie rozpoczynają samodzielne korzystanie z Internetu (bez nadzoru rodziców) wcześniej niż ich starsi koledzy. Średnia inicjacji internetowej w szkole podstawowej wynosi 6 lat i 8 miesięcy. Należy również zwrócić uwagę na Problemowe użytkowanie Internetu (PUI) Wyniki wskazują, że najsilniejszymi komponentami PUI są tolerancja oraz objawy somatyczne spowodowane użytkowaniem smartfona (ból w nadgarstku lub karku, zawroty głowy, pogorszenie wzroku, zmęczenie, niewyspanie). Co trzeci nastolatek przyznaje, że nie jest w stanie funkcjonować bez smartfona, a co czwarty czuje zdenerwowanie oraz zniecierpliwienie, gdy nie może z niego korzystać.

Rodzice mają świadomość problemu, lecz nie mają dokładnego wglądu w to, jak bardzo smartfony i Internet stały się częścią życia ich dzieci. Dlatego należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Samo korzystanie z komputera może być bardzo pożyteczne dla młodych ludzi, ale należy pomóc im w wyborze odpowiednich stron i portali. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery

i inne urządzenia z dostępem do Internetu. Także nauczyciele mogą podsuwać uczniom na lekcjach adresy ciekawych stron, związane w jakiś sposób z przedmiotem lekcji.

V. GŁÓWNE KIERUNKI I STRATEGIA DZIAŁAŃ SŁUŻACYCH REALIZACJI ZADAŃ W PROFILAKTYCE I ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII

Celem głównym programu jest zapobieganie i ograniczanie powstawaniu problemów alkoholowych i narkotykowych, a także tych związanych z uzależnieniami behawioralnymi, minimalizowanie rozmiarów i natężenia tych, które aktualnie występują oraz rozwijanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi. Ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z ww. problemów realizowane będzie poprzez podnoszenie poziomu wiedzy na dany temat, kształtowanie świadomości zdrowotnej mieszkańców Gminy Łochów i motywacji do dbania o zdrowie oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Realizacja zadań wynikających z Programu dotyczy głównie działań związanych z profilaktyką. Odnosi się to w szczególności do: prowadzenia szkoleń profilaktycznych dla uczniów oraz szkoleń i konferencji dla rodziców, nauczycieli i innych grup zawodowych, a także działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież.

Problem I: Szkody społeczne i zdrowotne wynikające ze spożywania alkoholu oraz innych uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych.

Cel główny: Ograniczenie szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z uzależnień.

L.p.	Cele szczegółowe	Sposób realizacji	Wskaźniki
1.	Zwiększanie świadomości mieszkańców Gminy Łochów na temat ryzyka szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z różnych wzorów spożywania alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych oraz mających związek z uzależnieniami behawioralnymi.	1. Prowadzenie edukacji publicznej w zakresie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych substancji uzależniających, zagrożeniu uzależnieniami behawioralnymi oraz udział w ogólnopolskich kampaniach. 2. Upowszechnianie wiedzy na temat szkodliwości picia alkoholu w ciąży poprzez prowadzenie działań edukacyjnych promujących abstynencję w ciąży.	1. Liczba działań edukacyjnych. 2. Liczba odbiorców działań edukacyjnych.
2.	Zwiększenie wiedzy mieszkańców Gminy Łochów nt. możliwości uzyskania pomocy w zakresie uzależnień oraz wzmocnienia postaw abstynenckich wśród mieszkańców.	1. Upowszechnianie informacji na temat bazy pomocowej dla osób uzależnionych, a także kompetencji służb. 2. Zapewnienie funkcjonowania, obsługi i działania MKRPA, w tym m.in. wynagradzanie członków Komisji, zakup sprzętu, wyposażenia, niezbędnych materiałów, artykułów, wynajmu sal potrzebnych do realizacji działań objętych Programem. 3. Prowadzenie badań społecznych na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych, wzorów ich używania, kierunków działań skierowanych na bardziej efektywną profilaktykę oraz pomoc dzieciom i rodzinom dotkniętym problemem uzależnień oraz przemocą domową. 4. Organizacja działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom dla mieszkańców gminy Łochów, w tym również uzależnieniom behawioralnym.	1. Liczba podjętych działań informacyjnych. 2. Liczba posiedzeń MKRPA. 3. Liczba posiedzeń podkomisji problemowych MKRPA. 4. Liczba wniosków złożonych do MKRPA w sprawie nałożenia obowiązku leczenia odwykowego. 5. Liczba osób zmotywowanych do leczenia odwykowego. 6. Liczba spraw skierowanych do Sądu Rejonowego w Węgrowie w sprawie zobowiązania do leczenia odwykowego. 7. Liczba przeprowadzonych badań. 8. Liczba działań profilaktycznych. 9. Liczba osób uczestniczących w działaniach profilaktycznych.

3.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz poprawa funkcjonowania osób mających problem z uzależnieniem od alkoholu oraz ich rodzin w społeczeństwie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie działalności leczniczej i pozaleczniczej placówek ambulatoryjnych i stacjonarnych świadczących usługi terapeutyczne poprzez m.in. zakup materiałów edukacyjnych, dofinansowanie podnoszenia kwalifikacji pracowników leczenia odwykowego. 2. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego, w tym zatrudnienie i finansowanie szkoleń dla osób w nim zatrudnionych. 3. Finansowanie indywidualnych konsultacji dla osób uzależnionych od alkoholu bądź pijących szkodliwie. 4. Współpraca z Parafią na rzecz ruchu trzeźwościowego. 5. Propagowanie pozytywnych wzorców zachowań poprzez wspieranie organizacyjne i finansowe imprez promujących trzeźwy styl życia. 6. Wspieranie klubów abstynenta oraz innych form działań pomocowych poza terapią, których odbiorcami są osoby uzależnione oraz ich rodziny. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba podejmowanych działań w związku z wspieraniem działalności leczniczej i pozaleczniczej placówek leczenia uzależnień oraz liczba osób w nich uczestniczących. 2. Liczba prowadzonych Punktów Konsultacyjnych. 3. Liczba osób zatrudnionych w Punkcie Konsultacyjnym. 4. Liczba sfinansowanych/ dofinansowanych szkoleń dla kadry Punktu Konsultacyjnego. 5. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach. 6. Liczba zorganizowanych, dofinansowanych imprez o charakterze profilaktycznym oraz innych form działań pomocowych. 7. Liczba konsultacji indywidualnych,
4.	Ograniczenie zjawiska naruszania prawa oraz szkód społecznych wynikających ze spożywania alkoholu lub/ i innych substancji psychoaktywnych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie wspólnie z instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo i porządek publiczny działań edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz przestrzeganiu prawa w zakresie zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych, w tym również udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych. 2. Współpraca z Policją w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców. 3. Wdrożenie działań z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych, w tym organizowanie szkoleń dla sprzedawców i właścicieli sklepów oraz lokali, w których prowadzi się sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. 4. Podejmowanie akcji kontrolnych w stosunku do podmiotów handlujących napojami alkoholowymi w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. 5. Podejmowanie działań na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców gminy Łochów. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba podjętych działań edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz przestrzegania prawa w zakresie zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych. 2. Liczba zorganizowanych szkoleń dla sprzedawców i właścicieli sklepów 3. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach. 4. Ilość przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

5.	Ograniczenie fizycznej dostępności alkoholu.	<ol style="list-style-type: none"> Wykonywanie lustracji oraz wydawanie postanowień o zgodności punktów sprzedaży z warunkami określonymi w uchwale Rady Miejskiej w Łochowie. Optymalizacja gęstości sieci sprzedaży alkoholu w Gminie Łochów poprzez niezwiększanie ustalonej liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych. 	<ol style="list-style-type: none"> Liczba wydanych postanowień. Liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych.
----	--	--	--

Problem II: Problemy rodzinne związane z alkoholem, nadużywaniem substancji psychoaktywnych oraz zjawisko przemocy w rodzinie.

Cel główny: Ograniczenie problemów rodzinnych związanych z alkoholem, nadużywaniem substancji psychoaktywnych oraz zjawiskiem przemocy w rodzinie.

L.p.	Cele szczegółowe	Sposób realizacji	Wskaźniki
1.	1. Zwiększenie świadomości, dostępności oraz jakości oferowanej pomocy dla osób uzależnionych oraz wsparcia psychologicznego, społecznego i prawnego dla członków ich rodzin, w tym również ochrony przed zjawiskiem przemocy w rodzinie.	<ol style="list-style-type: none"> Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób uzależnionych i rodzin, w których występują uzależnienia i/lub przemoc w rodzinie poprzez udzielanie pomocy i wsparcia psychologicznego, konsultacji z zatrudnionymi specjalistami, a także wsparcia osób uzależnionych po ukończonych programach terapii w Punkcie Konsultacyjnym. Udzielanie wsparcia osobom i ich rodzinom, dotkniętych problemem uzależnień i przemocy, kierowanym lub zgłaszającym się indywidualnie do MKRPA. Zapewnienie funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w tym monitorowanie sytuacji osób/ rodzin objętych pomocą oraz prowadzenie procedury "Niebieskiej Karty". Finansowanie kształcenia i doskonalenia zawodowego (szkoleń) dla osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, w tym dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Prowadzenie działań informacyjno- edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom poprzez zakup i dystrybucję materiałów edukacyjnych. 	<ol style="list-style-type: none"> Liczba udzielonych konsultacji specjalistycznych. Liczba osób, które skorzystały z porad w punkcie konsultacyjnym. Liczba osób zaproszonych na rozmowę motywacyjną. Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego. Liczba grup roboczych. Liczba założonych "Niebieskich Kart". Liczba sfinansowanych/dofinansowanych szkoleń. Liczba osób, które podniosły kwalifikacje zawodowe lub podniosły wiedzę z zakresu przeciwdziałania przemocy i/lub rozwiązywania problemów alkoholowych. Liczba upowszechnionych materiałów edukacyjnych.

2.	Zwiększenie dostępności pomocy dzieciom z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą, w tym stwarzanie innych, alternatywnych form pomocy rodzinie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego. 2. Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych. 3. Organizowanie warsztatów/ programów dla opiekunów dzieci uczęszczających do świetlic opiekuńczo - wychowawczych. 4. Organizacja wypoczynku letniego z elementami profilaktyki uzależnień, terapii wspomagającej rozwój dziecka dla dzieci z rodzin z problemem uzależnienia lub zagrożonych problemem uzależnienia. 5. Promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzież poprzez finansowanie zajęć, imprez i projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, kluby sportowe oraz placówki i instytucje, w tym również organizowanie miejskich imprez i programów sportowo - rekreacyjnych, wspieranie rozwoju młodych talentów. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba prowadzonych placówek wsparcia dziennego. 2. Liczba dzieci korzystających z placówek wsparcia dziennego. 3. Liczba dzieci korzystających z dożywiania. 4. Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku letnim. 5. Liczba podmiotów organizujących wypoczynek z elementami profilaktyki. 6. Liczba zorganizowanych warsztatów/ programów dla opiekunów. 7. Liczba uczestników warsztatów.
----	--	--	---

Problem III: Zjawisko picia alkoholu, używania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży oraz zjawisko przemocy rówieśniczej.

Cel główny: Ograniczenie zjawiska picia alkoholu, używania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży oraz zjawiska przemocy rówieśniczej.

L.p.		Sposób realizacji	Wskaźniki
1.	Zmiana i wzmocnienie zasad społecznych oraz postaw osób dorosłych w zakresie sięgania i nadużywania alkoholu, substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież oraz w zakresie uzależnień behawioralnych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Edukacja osób dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu, nadużywania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież oraz w zakresie uzależnień behawioralnych. 2. Prowadzenie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie postaw oraz egzekwowanie prawa wobec nieletnich chcących kupić alkohol. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba podjętych działań edukacyjnych. 2. Liczba zorganizowanych szkoleń dla sprzedawców alkoholu. 3. Liczba uczestników ww. szkoleń.

2.	<p>Zwiększenie kompetencji wychowawczych i zawodowych rodziców, pracowników oświaty oraz osób pracujących w obszarze profilaktyki, przeciwdziałania narkomanii oraz rozwiązywania problemów alkoholowych.</p>	<p>1. Finansowanie warsztatów/ szkoleń z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym i patologiom społecznym dla rodziców oraz pracowników oświaty na terenie gminy Łochów. 2. Finansowanie/ dofinansowanie warsztatów zwiększających kompetencje osób pracujących w obszarze profilaktyki i terapii oraz szkoleń adresowanych do wybranych grup odbiorców, których celem jest minimalizowanie szkód społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, w tym szkoleń dla jednostek pomocowych, w zakresie narkomanii i substancji psychoaktywnych, lekarzy i pielęgniarek w zakresie rozpoznawania picia szkodliwego, funkcjonariuszy Policji w zakresie doskonalenia umiejętności radzenia sobie z osobą nietrzeźwą lub będącą pod wpływem narkotyków. 3. Współpraca z instytucjami, placówkami, osobami zajmującymi się problematyką uzależnień.</p>	<p>1. Liczba zrealizowanych warsztatów/ szkoleń. 2. Liczba uczestników warsztatów/ szkoleń.</p>
3.	<p>3. Zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży w zakresie szkód zdrowotnych i społecznych powstających na skutek uzależnień i oddziaływania na ich życie i otoczenie oraz dążenie do opóźnienia inicjacji alkoholowej, narkotykowej, w tym również do eliminacji zjawiska przemocy rówieśniczej.</p>	<p>1. Finansowanie i dofinansowywanie programów z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym programów informacyjno- edukacyjnych, programów środowiskowych, programów socjoterapeutycznych oraz innych skierowanych do dzieci i młodzieży. 2. Realizowanie programów adresowanych do tzw. "grup ryzyka", np. programów, których celem jest opóźnianie inicjacji alkoholowej, nikotynowej, adresowane do dzieci i młodzieży wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z tymi substancjami. 3. Wdrażanie programów z zakresu profilaktyki selektywnej skierowanych do osób zagrożonych narkomanią. 4. Realizowanie programów, których celem jest przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym oraz upowszechnianie wiedzy dzieci i młodzieży w tym zakresie. 5. Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych, których głównym celem jest realizowanie programów profilaktycznych o charakterze uniwersalnym i selektywnym w świetlicach, ośrodkach, klubach młodzieżowych i innych miejscach organizujących wolny czas dzieci i młodzieży w ich środowisku lokalnym oraz podczas wyjazdów. 5. Zakup materiałów profilaktycznych m.in. prasa, książki specjalistyczne, broszury, plakaty, druki, nagrody w konkursach i zawodach oraz inne materiały edukacyjne i promocyjne.</p>	<p>1. Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych. 2. Liczba uczestników programów. 3. Liczba działań podjętych przez organizacje pozarządowe realizujące programy profilaktyczne. 4. Liczba zrealizowanych programów. 5. Liczba zakupionych materiałów profilaktycznych.</p>

VI. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring sytuacji dotyczącej zjawisk związanych z uzależnieniem na terenie gminy Łochów ma na celu potwierdzenie skuteczności działań ujętych w Programie, jak również wypracowanie wniosków i priorytetów niezbędnych do projektowania strategii przeciwdziałania uzależnieniom w perspektywie długoterminowej. Zadania dotyczące ewaluacji programu oraz monitorowania zjawisk uzależnienia polegają w szczególności na:

- przeprowadzaniu badań społecznych dotyczących skali uzależnień na terenie gminy Łochów;
- określeniu, w jakim stopniu oraz w jakim tempie i obszarze zostały zrealizowane postawione cele,
- wskazaniu mocnych i słabych stron różnych faz programu,
- analizie i interpretacji sprawozdań z realizacji zadań.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 w Gminie Łochów realizowany będzie przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łochowie przy ścisłej współpracy z Miejską Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego w Łochowie.

Partnerami Programu są również placówki oświatowe z terenu gminy Łochów, zakłady opieki zdrowotnej, Komisarjat Policji w Łochowie, organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, jak również inne podmioty i instytucje realizujące zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w ramach swoich zadań statutowych.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ORAZ NAKŁADY FINANSOWE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii realizowany będzie przez Gminę Łochów w latach 2022- 2025 w ramach środków finansowych, stanowiących dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wniesione przez podmioty gospodarcze zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Finansowanie realizacji poszczególnych zadań określa plan wydatków, zgodny z przyjętym przez Radę Miejską w Łochowie budżetem w dziale 851 – Ochrona zdrowia, rozdziale 85153 – zwalczanie narkomanii oraz 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi. Na realizację zadań zaplanowane zostaną środki zgodnie z uchwałą budżetową w poszczególnych latach.

GŁÓWNE WYDATKI ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROGRAMU

1	Wynagrodzenia członków Komisji.
2	Wynagrodzenia specjalistów zatrudnionych w Punkcie Konsultacyjnym.
3	Prowadzenie i tworzenie placówek wsparcia dziennego.
4	Doposażenie świetlic opiekuńczo – wychowawczych, klubów zainteresowań, w tym młodzieżowych klubów sportowych.
5	Dożywanie dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych uzależnieniem uczestniczących w zajęciach świetlic opiekuńczo – wychowawczych.
6	Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych, instytucji, osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniem i promujących zdrowy styl życia.
7	Prowadzenie zajęć opiekuńczo – wychowawczych i pozalekcyjnych zajęć promujących pozytywne wzorce osobowościowe i zdrowy tryb życia.
8	Realizacja programów profilaktycznych.
9	Dofinansowanie programów terapeutycznych dla współuzależnionych i uzależnionych.
10	Organizacja wypoczynku letniego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży.
11	Lokalne imprezy profilaktyczne.
12	Koszty postępowania sądowego oraz opinie biegłych.
13	Utrzymanie i wyposażenie Punktu Konsultacyjnego.
14	Wyposażenie w sprzęt biurowy Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Punkt Konsultacyjny.
15	Szkolenia.
16	Podróże służbowe.

IX. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zgodnie z art. 4¹ ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Konieczność ujęcia w Gminnym Programie zasad wynagradzania członków MKRPA nakłada art. 4¹ ust. 5 ww. ustawy.

W związku z powyższym ustala się, iż za wykonywanie zadań ustawowych, w tym również wykonywanych podczas posiedzeń MKRPA jej członkom przysługuje wynagrodzenie za udział w każdym posiedzeniu w wysokości 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalone w trybie i na zasadach określonych ustawą z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

Ponadto członkom Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową na zasadach określonych w rozporządzeniu w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz regulacji wewnętrznych z zastrzeżeniem, iż podróżą służbową jest wykonywanie przez członków Komisji zadań określonych w niniejszym Programie, z wyłączeniem dojazdów na posiedzenie Komisji.